

Sygn. akt IV CSK 123/21

POSTANOWIENIE

Dnia 8 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa W.W.
przeciwko Polskiemu Biuru Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w W.
o ustalenie, zapłatę i rentę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 października 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 15 października 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 15 października 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda od wyroku częściowego Sądu Okręgowego w Ł., którym oddalono powództwo o ustalenie, że ugoda z 3 sierpnia 2007 r. zawarta przez powoda z E. S.A. w S., działającym z upoważnienia pozwanego P. w W., jest nieważna.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że jest ona oczywiście uzasadniona wobec nieważności zawartej ugody z uwagi na jej sprzeczność z zasadami współżycia społecznego.

W odpowiedzi pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistym uzasadnieniu skargi. Przesłanka ta byłaby spełniona, gdyby zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym bez konieczności prowadzenia bardziej szczegółowej analizy. Uznanie oczywistej wadliwości orzeczenia wymaga wykazania jego sprzeczności z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania (por. postanowienia SN: z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 728/17; z 15 maja 2018 r., II CSK 2/18; z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17; z 23 maja 2018 r., I CSK 36/18; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 534/17; z 12 marca 2018 r., III CSK 291/17; z 22 kwietnia 2016 r., V CSK 650/15).

W niniejszej sprawie nie można uznać, aby skarżący wykazał oczywistą wadliwość zaskarżonego orzeczenia. Dla przyjęcia takiego wniosku konieczne byłoby stwierdzenie, że argumenty przedstawione przez Sąd Apelacyjny, które legły u podstaw odmowy uznania zawartej ugody za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego, były oczywiście nietrafne. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje jednak o naruszeniu przez Sąd

Apelacyjny podstawowych zasad stosowania i wykładni prawa, na co wskazuje zarówno jego obszerna treść obejmująca w przeważającej części ogólne i abstrakcyjne wypowiedzi doktryny i judykatury dotyczące wykładni art. 353¹ i art. 58 k.c., jak i sprzeczne ze stanem faktycznym stwierdzenie, że Sąd Apelacyjny pominął okoliczności towarzyszące zawarciu ugody. Skarżący opiera się przy tym wybiórczo na ustaleniach faktycznych Sądu Apelacyjnego, którymi Sąd Najwyższy jest związany, co dotyczy m.in. stwierdzeń, że powód nie wiedział, że podpisanie ugody spowoduje pozbawienie go możliwości dochodzenia roszczeń w przyszłości, czy też sądził, że uгода zostanie podpisana jedynie w celu odebrania pieniędzy niezbędnych mu do bieżącego leczenia.

Zajęte w zaskarżonym wyroku stanowisko nie daje również dostatecznych podstaw, by uznać, że doszło do rażącej dysproporcji wzajemnych ustępstw stron przy zawieraniu ugody. Nie jest przy tym konieczne, aby były one ekwiwalentne (zob. wyr. SN z 7 lutego 2006 r., IV CK 393/05). Nie budzi również wątpliwości możliwość zawarcia umowy, na podstawie której poszkodowany w miejsce renty uzyska jednorazowe odszkodowanie, przy ustaleniu, że takie rozwiązanie odpowiadało interesowi powoda oraz było wynikiem wystąpienia przez uprawnionego z tym żądaniem (zob. uchw. siedmiu sędziów SN - zasada prawna z 3 października 1966 r., III CZP 17/66, OSNC 1968, nr 1, poz. 1; wyr. SN z 18 maja 2004 r., IV CK 371/03). Dzięki temu powód uzyskał jednorazowo znaczne środki pieniężne, które w normalnej sytuacji otrzymywałby w okresie 25 lat, co wiązało się z jednej strony z ustępstwem ubezpieczyciela, a z drugiej - poszkodowanego, który zrzekł się dalej idących roszczeń. Zwolnienie w ugodzie obowiązanego z przyszłego długu obejmującego ewentualne roszczenia z deliktu nie może być zakwalifikowane jako oczywiście niedopuszczalne.

Nie może przy tym umknąć uwadze fakt, że powód był reprezentowany w kontaktach z ubezpieczycielem przez profesjonalistę zajmującego się likwidacją szkód spowodowanych wypadkami komunikacyjnymi. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołuje się na okoliczności dotyczące działania pełnomocnika, które nie były przedmiotem ustaleń faktycznych i pozostają bez wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Ze względu na to, że postępowanie apelacyjne, a następnie kasacyjne, toczyły się w wyniku wydania przez Sąd Okręgowy wyroku częściowego, wbrew złożonym wnioskom nie było podstaw do orzekania o kosztach postępowania kasacyjnego.

ke